

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна)

«СОЦІОЛОГІЯ»

Розробник:
ІЛЬЧЕНКО Алла,
доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін,
к.пед.н., доцент

Полтава, 2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Соціологія
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	<i>Викладач:</i> Ільченко Алла Михайлівна, к. пед. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін <i>Контакти:</i> ауд. 454, навчальний корпус № 4 e-mail: alla.ilchenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/ilchenko-alla-myhaylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Другий (магістерський) рівень*
Спеціальність	міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна

*для галузі знань 21 Ветеринарна медицина

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів вищої освіти з основами соціології як науки, сформувати у майбутніх фахівців (бакалаврів) систему знань з питань сучасної соціальної системи суспільства, виховувати гармонійно розвинену особистість, здатну орієнтуватися в сучасних соціальних явищах і подіях.

Основні завдання навчальної дисципліни: розкрити базовий категоріально-понятійний апарат соціології як науки; надати знання про теоретичні концепції та наукові засади соціології; розвивати вміння використовувати соціологічний підхід як важливий засіб і дійовий інструмент для аналізу складних соціальних проблем у всіх сферах життя, а головне – в майбутній професійній діяльності, практичні навички проведення соціологічних досліджень з актуальних питань життя сучасної людини в суспільстві; формувати у здобувачів вищої освіти соціологічний світогляд щодо розкриття соціальних явищ і процесів, що пронизують соціальні взаємодії людей у різних вимірах суспільного життя та повсякденності.

Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, формулювати та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, вміння використовувати їх у професійній і соціальній діяльності.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Результати навчання:

РН 9. Демонструвати вміння діяти соціально, відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними, правовими, етичними принципами та естетичними цінностями.

РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

Методи навчання: словесні (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог); наочні (пояснювально-ілюстративний), практичні (практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою); методи формування пізнавальних інтересів (створення

ситуації інтересу, навчальні дискусії; метод використання життєвого досвіду); методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, оперативний контроль), інтерактивні методи (робота в групах, навчальні дискусії, тренінги); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.	10	2	2	-	6	10	2	2	-	6
Тема 2. Виникнення і становлення соціології як самостійної науки.	10	2	-	-	8	10	-	-	-	10
Тема 3. Методологія соціологічних досліджень.	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10
Тема 4. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.	10	2	2	-	6	10	2	-	-	8
Тема 5. Особистість у системі соціальних зв'язків.	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10
Тема 6. Соціологія праці й управління.	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10
Тема 7. Соціологія культури, політики та релігії.	10	-	2	-	8	10	-	-	-	10
Тема 8. Соціологія молоді та сім'ї.	10	2	-	-	8	10	-	-	-	10
Тема 9. Соціальні відносини. Соціологія конфлікту.	10	2	2	-	6	10	-	-	-	10
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота для ЗФН)	-	-	-	-	-	10	-	-	-	10
Усього годин	90	16	14	-	60	90	4	2	-	84

Оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Форми контролю
РН 9. Демонструвати уміння діяти соціально, відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними, правовими, етичними принципами та естетичними цінностями.	<ul style="list-style-type: none"> - робота на лекціях, конспектування; - опитування, участь у дискусіях; - виконання практичних завдань самостійної роботи (соціологічне дослідження); - підготовка реферативних доповідей з мультимедійними презентаціями; - тестування; - контрольна робота (для ЗФН) - залік
РН 13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	

Форми контролю результатів навчання (денна форма навчання)

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Робота на лекціях, конспектування	Опитування, участь у дискусіях	Самостійна робота		Тестування	
			Практичні завдання	Реферат, доповідь, презентація		
PH 9	8	10	14	10	8	50
PH 13	8	10	13	10	9	50
Разом	16	20	27	20	17	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Робота на лекціях, конспектування	Опитування, участь у дискусіях	Тестування	Самостійна робота		
				Практичні завдання	Реферат, доповідь, презентація	
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.	2	4	17	3	10 / 10	9
Тема 2. Виникнення і становлення соціології як самостійної науки.	2	-		3		5
Тема 3. Методологія соціологічних досліджень.	2	4		3		9
Тема 4. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.	2	4		3		9
Тема 5. Особистість у системі соціальних зв'язків.	2	4		3		9
Тема 6. Соціологія праці й управління.	2	4		3		5
Тема 7. Соціологія культури, політики та релігії.	-	-		3		3
Тема 8. Соціологія молоді та сім'ї.	2	-		3		5
Тема 9. Соціологія конфлікту.	2	-		3		22
Реферат, доповідь, презентація	-	-	-	-	10 / 10	20
Разом	16	20	17	27	20	100

Форми контролю результатів навчання (заочна форма навчання)

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Робота на лекціях, конспектування	Опитування, участь у дискусіях	Самостійна робота			Тестування	
			Практичні завдання	Реферат, доповідь, презентація	Контроль на роботу		
PH 9	2	2	14	10	14	8	50
PH 13	2	2	13	10	14	9	50

Разом	4	4	27	20	28	17	100
-------	---	---	----	----	----	----	-----

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти						Разом
	Робота на лекціях, конспектування	Опитування, участь у дискусіях	Тестування	Самостійна робота			
				Практичні завдання	Реферат, презентація	Контрольна робота	
Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.	2	4	17	3		-	26
Тема 2. Виникнення і становлення соціології як самостійної науки.	-	-	-	3		-	3
Тема 3. Методологія соціологічних досліджень.	-	-	-	3		-	3
Тема 4. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.	-	-	-	3		-	3
Тема 5. Особистість у системі соціальних зв'язків.	2	-	-	3		-	5
Тема 6. Соціологія праці й управління.	-	-	-	3		-	3
Тема 7. Соціологія культури, політики та релігії.	-	-	-	3		-	3
Тема 8. Соціологія молоді та сім'ї.	-	-	-	3		-	3
Тема 9. Соціологія конфлікту.	-	-	-	3		-	3
Реферат, доповідь, презентація	-	-	-	-	10/10	-	20
Індивідуальне завдання (контр.роб)	-	-	-	-	-	28	28
Разом	4	4	17	27	20	28	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Робота на лекціях, конспектування (0 – 2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої роботи активно працює на лекційному занятті, бере участь в обговоренні важливих питань лекції, всі питання теми розкриті у конспекту відповідно до плану, змістовно, логічно, послідовно.
1	здобувач вищої роботи не бере активної участі в обговоренні важливих питань лекції, але всі питання теми розкриті у конспекту відповідно до плану.
0	здобувач вищої роботи не працює на лекційному занятті, немає конспекту.

Опитування, участь у дискусіях (0 – 4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; демонструє уміння діяти соціально, відповідально та громадсько свідомо, поєднує глибокі професійні знання з фундаментальними соціальними

	цінностями; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; уміє застосовувати творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у навчальній діяльності, демонструє на високому рівні здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; активно бере участь у дискусіях, диспутах, виявляє ініціативу; вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; дотримується принципів академічної доброчесності, норм сучасної літературної мови;
3	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; демонструє уміння діяти соціально, відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поєднує професійні знання з фундаментальними моральними принципами та соціальними цінностями; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; уміє застосовувати аналітичне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у навчальній діяльності; демонструє на достатньому рівні здатність навчатись, вибудовуючи свою діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; бере участь у дискусіях, диспутах; виявляє ініціативу; вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; дотримується принципів академічної доброчесності, норм сучасної літературної мови;
2	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень теми з дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; демонструє на середньому рівні базові науково-теоретичні знання і практичні вміння з соціології; не завжди вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; іноді порушує принципи академічної доброчесності, норми сучасної літературної мови;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вмie глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; демонструє на низькому рівні науково-теоретичні знання і практичні вміння з соціології; не завжди вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; частково дотримується принципів академічної доброчесності, норм сучасної літературної мови;
0	відповідь відсутня або неправильна; здобувач вищої освіти не бере участь у дискусіях; не виявляє ініціативу; не демонструє науково-теоретичні знання і практичні вміння з соціології; не вибудовує свою навчальну діяльність на базі етичних принципів та персональної відповідальності; не дотримується принципів академічної доброчесності, норм сучасної літературної мови.

Тестування (0-17 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-17	За кожну правильну відповідь 1 бал (17 питань)

Самостійна робота:

Виконання практичних завдань (0-3 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням здатності знаходити компромісні рішення при здійсненні спільної діяльності, з дотриманням універсальних етичних норм, принципів академічної доброчесності, демонструє уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними та соціальними цінностями.
2	завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій, з незначними неточностями, або помилками, з дотриманням універсальних етичних норм, принципів академічної доброчесності, демонструє уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поєднувати глибокі професійні знання з фундаментальними моральними та соціальними цінностями.
1	завдання самостійної роботи з теми виконані не в повному обсязі, або мають неточності чи значні помилки, з порушеннями універсальних етичних норм, принципів академічної доброчесності, не демонструє уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), має не глибокі професійні знання.
0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані неправильно, здобувач вищої освіти не демонструє уміння налагоджувати ефективні ділові комунікації, що відповідають універсальним етичним нормам, уміння діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).

Реферат (0-10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички ділової комунікації, етики та естетики.
6-8	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні засвоєні знання з етики та естетики.
3-5	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені

	деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні засвоєні знання з етики та естетики.
1-2	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату, не вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності; демонструє на низькому рівні засвоєні знання з етики та естетики.
0	реферативна робота не виконана.

Мультимедійна презентація (0-10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, є власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно з дотриманням принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності; презентація характеризується оригінальністю з дотриманням вимог.
6-8	презентація має чіткі цілі, відповідні завдання з теми; представляє собою інформацію з різноманітних джерел, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії; зроблений акцент на важливих питаннях теми, здобувач дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на достатньому рівні знання з психології особистості.
3-5	презентація сфокусована на темі, але висвітлює її змісту частково; наявна певна організаційна структура; можуть бути незначні помилки чи незрозумілості, вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на середньому рівні знання з психології особистості.
1-2	презентація сфокусована на темі, але не висвітлює її змісту; організаційна структура не логічна; можуть бути значні помилки чи незрозумілості, не дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на низькому рівні знання з психології особистості
0	презентація не виконана.

Контрольна робота (для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання) – 0 – 28 балів

Кількість балів	Критерії оцінювання
24-28	виконані всі вимоги до написання і захисту контрольної роботи; у вступі визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців минулого й сучасності; сформульовані чіткі завдання контрольної роботи; в основній частині контрольної роботи повно розкрито зміст теми; логічно викладена власна позиція; сформульовані висновки відповідно до завдань; оформлення рекомендованих джерел інформації здійснено у відповідності до бібліографічного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація»; витриманий обсяг контрольної роботи, дотримані вимоги до її зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання під час захисту контрольної роботи;

16-23	виконані всі формальні вимоги до написання й захисту контрольної роботи; у вступі проблема позначена, але недостатньо обґрунтована її актуальність; зроблений короткий аналіз різних точок зору на проблему науковців минулого й сучасності; визначені завдання контрольної роботи; в основній частині контрольної роботи зміст реферату відповідає темі, що розкрита достатньо повно, викладена власна позиція; сформульовані висновки; оформлення рекомендованих джерел інформації здійснено у відповідності до бібліографічного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація»; витриманий обсяг контрольної роботи, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані не достатньо повні відповіді на додаткові питання під час захисту контрольної роботи;
8-15	основні вимоги до контрольної роботи і її захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки: у вступі не достатньо обґрунтовано актуальність проблеми, аналіз різних точок зору науковців даної проблеми не зроблений, завдання не визначені, або визначені не правильно; в основній частині контрольної роботи тема не розкрита повно, наявні певні неточності у викладенні матеріалу; висновки не чіткі, або не відповідають визначеним завданням; оформлення рекомендованих джерел інформації не здійснено у відповідності до бібліографічного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація»; на додаткові питання дані неповні відповіді;
1-7	є істотні відступи від вимог до написання і захисту контрольної роботи, зокрема: у вступі не обґрунтовано актуальність питання, не визначені завдання дослідження, або визначені неправильно; не зроблений аналіз поглядів різних науковців на обрану проблему; в основній частині контрольної роботи визначена тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки у змісті; висновки не відповідають завданням або відсутні; оформлення рекомендованих джерел інформації не здійснено у відповідності до бібліографічного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація»; на додаткові питання не дані відповіді;
0	контрольна робота не виконана.

Трудовіткість

Загальна кількість годин – 90.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти пропустив заняття, він зобов'язаний відпрацювати його й виконати завдання згідно методичних рекомендацій до семінарських занять та самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Є можливість опанування навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (розповсюджується лише на обов'язкові компоненти освітньої програми або їх частини) перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

робоча програма навчальної дисципліни, анотація, презентації.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Горлач М., Кремень В., Волович В. Соціологія. Підручник. К. : Центр навчальної літератури. 2019. 808 с.
2. Кузьменко Т. Соціологія. Підручник. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 320 с.
3. Нестуля О., Нестуля С. Соціологія. Практикум: Модульний варіант. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 272 с.
4. Нечитайло І. Сучасна соціологія освіти. Від соціологічної теорії до освітньої практики. К.: Кондор. 2019. 296 с.
5. Савка В., Климанська Л. Соціологія соціальних проблем. Навчальний посібник. Львів: Львівська політехніка, 2021. 208 с.
6. Титаренко О. Соціологія. Навчальний посібник. К.: Дакор. 2020. 210 с.

Допоміжні

1. Козирев М.П. Соціологія: Навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 440 с.
2. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. К.: Каравела, 2004. 456 с.
3. Сокурянська Л.Г. Вступ до соціології : Навчальний посібник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 206 с.
4. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. Закладів. 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І. Докаша. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с.
5. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2012. 140 с.
6. Требін М. Соціально-політичні студії : навч. посіб. Харків : Право, 2017. 696 с.
7. Ткаля І.А., Гусева А.Г., Сергеева О.А. Culture and Communication / Соціологія англійською мовою. Культура та комунікація : навч. посіб. для студентів соціологів. 2-ге вид., випр. та доп. Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. 168 с.
8. Rob Webb, Hal Westergaard, Keith Trobe, Annie Townend. Level Sociology Book. One Including. AS Level: Book one Paperback. London: Napier Press. 2015. 286 p.
9. The Sociology Book: Big Ideas Simply Explained Kindle Edition. London: DK. 2015. 638 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Габітус. Науковий журнал з соціології та психології. Архів. URL:

<http://habitus.od.ua/archive>

2. Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». Архів. URL: <https://periodicals.karazin.ua/ssms/issue/archive>
3. Соціологічні дослідження в Україні. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia>
4. Соціологічні дослідження. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/molodizhna-politika/baza-doslidzen/sociologichni-doslidzhennya>
5. Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». Інститут соціології Національної Академії наук України. Публікації. URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/publications>
6. Український соціум. Науковий журнал. Архів. URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/archives/>